

SUSTINEREA FINANCIARĂ A INTRĂRILOR DE CREIER ȘI TALENTE ÎN EUROPA

Rodica CRUDU², Veronica MÎRZÎNCU³

Abstract

The migration of professionals from their countries of origin is called the "brain-drain phenomenon". In the countries of destination is generating the adverse phenomenon - "brain gain". Erasmus is the most used programme by Moldavian students in the cultural and studying exchange in the European Union. The goal of this article is to analyse the main ways of integration of intellectual migrants, especially the students in the destination countries. The objectives are to identify the opportunities of foreign students in the European Union; to examine the situation of the migration of Moldavian youth in the European Union; to determine the achievements and perspectives of successful Moldavian young people in the European Union. The research study was elaborated based on qualitative and quantitative methods: official reports, statistical data, articles, books, etc.

Cuvinte Cheie: migration, brain-gain, brain drain, Erasmus, intellectual students, instruments, platforms.

Introducere

Pe parcursul ultimilor ani, progresul tehnic, însoțit de procesele de globalizare, a dus la o intensificare a fluxurilor internaționale de migrație a forței de muncă. Această creștere a fost însoțită și de apariția unor noi tipuri ale migrației: migrația intelectuală, determinată de creșterea cererii pentru o forță de muncă cât mai calificată în țările de destinație. Scopul cercetării este de a analiza căile de integrare a migraților intelectuali în special a studenților în țările de destinație. Obiectivele studiului sunt de a identifica oportunitățile studenților străini în Uniunea Europeană; de a analiza situația migraționistă a tinerilor moldoveni peste hotare; de a cerceta realizările și perspectivele de viitor al tinerilor moldoveni de succes în Uniunea Europeană.

Studiul cercetării a fost efectuat printr-o varietate de metode calitative și cantitative cum ar fi: date statistice, rapoarte oficiale, articole, materiale teoretice, reviste, publicații. Articolul cuprinde 5 direcții principale: 1) De ce intrările de creier ?; 2) Repartizarea migraților după

² Rodica CRUDU, PhD., conf. univ, Academia de Studii Economice din Moldova, E-mail: rodikakrudu@gmail.com

³ Veronica MÎRZÎNCU, studentă, E-mail: veronicamirzincu@gmail.com

grupe de vârstă și sexe; 3) Programele de studiu în Uniunea europeană – ERASMUS; 4) Platforme Si Instrumente; 5) Emigranți înalt calificați în Uniunea Europeană – studiu de caz.

Fenomenul legat de plecarea specialiștilor calificați din țările mai puțin dezvoltate spre cele mai dezvoltate este numit „exod de creiere” (brain-drain), fiind cercetat încă din anii 1960. Termenul „exod de creiere” a fost lansat pentru a descrie emigrarea de ingineri și oameni de știință din Europa spre SUA, care continuă să fie destinația principală a migranților înalt calificați și în etapa actuală. Lindsay Lowell afirmă că fenomenul reflectă un nivel ridicat de emigrare a persoanelor cu studii universitare care intenționează să rămână în străinătate temporar sau definitiv, fără efecte compensatoare pentru țara de origine. Robin Iredale argumentează că noțiunea „exod de creiere”, bazată pe teoria capitalului uman, trebuie definită drept libera circulație a indivizilor înalt calificați care doresc cele mai bune oportunități în condiții optime. Întrările de creier semnifică însuși procesul de „Brain-Drain”, ceea ce presupune câștigul de creiere de care țările de destinație sunt avantajate în urma migrației internaționale. Tinerii intelectuali care au imigrat în țările-recipiente, au devenit un capital uman neimaginabil în Uniunea Europeană, ducând la îmbunătățirea fluxului de cunoștințe și de îndeplinire a cererii de competențe și depun eforturi considerabile, cheltuind suficiente resurse financiare pentru instruire și ridicarea nivelului de calificare profesională necesară pentru a se afirma peste hotarele țării de origine. Acest fenomen are un efect pozitiv asupra întregului sistem de învățământ al statului de origine, deoarece conduce la creșterea nivelului educațional al populației.⁴

În prezent nu există date oficiale despre persoanele care migrează în Uniunea Europeană cu scopul de a studia. Dar pe baza unor tratate ale Republicii Moldova din 2013-2013, mai mult de 24 000 de mii de tineri au plecat în străinătate pentru a-și continua studiile. Statisticile internaționale dezaprobă aceste date, elucind faptul că numărul studenților moldoveni internaționali înregistrați de patru ori mai mult decât cel oficial.⁵

- Unul din programele cele mai avantajoase de care studenții pot aplica este ERASMUS+. Acest program oferă cetățenilor Republicii Moldova posibilitatea de a se înscrie la cursuri de masterat și licență și doctorat la una din universitățile din statele membre ale UE. Aplicațiile se fac direct la Comisia Europeană, fără intermediari din cadrul universităților din RM. În 2014, UE a lansat programul Erasmus+ pentru educație, formare, tineret și sport. Având un buget de 14,7 miliarde EUR pentru perioada până la 2020, Erasmus+ sprijină mobilitatea în scop educațional a patru milioane de tineri și educatori, 10 % din bugetul acestuia rezervat activităților pentru tineret, care se bucură de număr estimat de 400 000 de participanți în cadrul schimburilor de tineret și de 100 000 de participanți în cadrul Serviciului

⁴ V. Antonov, T. Gamanji, O. Cruc., *Exodul de Creiere: Provocări, Consecințe, Căi de Acțiune*, nr3. IDIS „Viitorul” Chișinău 2010 11-13pp.

⁵ Ecaterina Grigoraș, *The Academic Mobility of Students in Republic of Moldova*
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Mobilitatea%20academica%20a%20studentilor%20din%20RM.pdf 230-234p, [14.05.2018]

Voluntar European (SVE) Aceasta reprezintă o creștere de 80 % a finanțării față de fostul program „Tineretul în acțiune”⁶

- Un alt program în rândul persoanelor înalt calificate este Programul Marie Skłodowska-Curie sprijină cariera și formarea cercetătorilor din toate domeniile științifice, mai ales prin facilitarea unor perioade de studiu sau muncă în alte țări și sectoare.⁷

- CEEPUS (Central European Exchange Program for University Studies) este un program regional de mobilității academice care se derulează în Europa Centrală și de Est din 1993. Programul se realizează în temeiul unui Acord internațional de cooperare. Începând cu anul academic 2010/2011, an în care Republica Moldova a aderat, Programul derulează în baza Acordului CEEPUS III. Programul CEEPUS III include următoarele activități: stagii universitare și postuniversitare, cursuri intensive, cursuri de limbă, excursii studențești, activități de predare.⁸

Uniunea Europeană sprijină și încurajează activ tinerii în promovarea talentelor și ghidarea în carieră. Astfel a dezvoltat o varietate de instrumente și platforme în acest domeniu, precum⁹:

- ❖ **U-Multirank**- este un nou clasament mondial al universităților și al altor instituții de învățământ superior, multidimensional și axat pe nevoile utilizatorilor. El acoperă numeroase aspecte ale învățământului superior: cercetarea, predarea, învățarea, dimensiunea internațională, transferul de cunoștințe și implicarea regională. Este un clasament independent, finanțat în primii ani de Uniunea Europeană.
- ❖ **HEInnovate** permite o evaluare independentă on-line a instituției, facultății, departamentului sau sectorului propriu, cu ajutorul unor afirmații care se referă la o serie de aspecte esențiale pentru activitatea și dezvoltarea unei instituții de învățământ superior antreprenoriale și inovatoare.
- ❖ **Eticheta lingvistică europeană (ELL)** promovează bunele practici în materie de predare și învățare a limbilor străine, încurajează inițiativele în domeniu, recompensează noi tehnici și aduce în prim-plan importanța cunoștințelor lingvistice.
- ❖ **„Study in Europe”** este un portal care oferă informații despre cum se poate studia în peste 30 de țări europene
- ❖ **Europass** este un set de cinci documente prin care vă puteți face cunoscute competențele și calificările oriunde în Europa, într-un mod clar și ușor de înțeles.

⁶Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova: *Studii în UE*
<http://www.mfa.gov.md/studii-statele-ue/> [15.05.2018]

⁷Marie Skłodowska-Curie actions: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/marie-skłodowska-curie-actions> [15.05.2018]

⁸<http://mecc.gov.md/ro/content/atenia-institutiilor-de-invatamant-universitar-si-studentilor-aplicanti-ai-programul-cepup> [15.05.2018]

⁹Comisia Europeană: *Inițiative de sprijinire a educației, formării și multilingvistului în UE*
http://ec.europa.eu/education/initiatives_ro [15.05.2018]

Motivația și ambiția tinerilor moldoveni de peste hotare au fost doar doi din multitudinea de piloni de care s-au bazat în realizarea pe plan profesional. Astfel Violeta Țoncu este una din cele mai evazive exemple. După un an de studii în SUA, prin intermediul programului FLEX, tînăra originară din satul Lăpușna, r. Hîncești, Violeta Țoncu a fost motivată să își croiască un alt drum, departe de Moldova, făcând, prin urmare studiile de licență la *Stockholm School of Economics din Riga*. Ambiția și curiozitatea a determinat-o să plece în ultimul an, prin cadrul programului ERASMUS, la *Universitatea SciencePo* din Paris. „, *Acolo am studiat mai mult economie, finanțe și un pic de politică.*” În prezent este angajată la Banca Central Europeană într-un proiect IT, ce se dorește armonizarea operațiilor Sistemului Unic de Supraveghere Bancară.

Elena Oprea este originară din satul Lozova, raionul Strășeni. În 2014 a absolvit Liceul Academiei de Științe a Moldovei, iar ulterior a devenit studentă a Facultății de Business și Administrarea Afacerilor la Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași. La momentul actual studiază la Universitatea din orașul german Konstanz. Tînăra moldovenancă a câștigat un program de Burse Scholar Leaders al Companiei General Electric în 2016-2018. A mai participat la o serie de activități internaționale: Youth in Action Exchange “Integrarea persoanelor cu dizabilități”, Armenia, Georgia, 2013; – CIEE Civic Leadership Summit-2015, American University, Washington D.C. USA etc.

Concluzii

Acest transfer de inteligență crează enorme condiții pentru Europeni cât și pentru tinerii intelectuali care, deși cu greu, aceștia își realizează visurile și tind spre noi orizonturi. Un avantaj foarte mare că unii din ei pleacă, capătă experiență, mentalitate diferită, cultură și contacte noi își ating obiectivele financiare și se reîntorc în țară. Migranții aduc valoare adăugată în baștină și o utilizează cum o poate mai bine, pe cînd alții se dezvoltă din punct de vedere al carierei și pierde orice contact cu Moldova. Respectiv, migranții angajați în domenii de cercetare în instituțiile vestice probabil nu se vor mai întoarce în Moldova, pentru că făcând comparație cu occidentul, la noi, tehnologia de cercetare este foarte proastă și învechită. De aceea trebuie să fim precauți, pentru că odată cu ” scurgerea creierilor” , rămîne personalul cu experiență limitată.

Printre recomandări aș propune ca Guvernul Republicii Moldova să inițieze acțiuni progresive ce țin de migrația intelectuală, în special al tinerilor; respectiv să i-a măsuri în domeniul șomajul tinerilor, promovarea talentelor, să încurajeze tinerii în aplicarea la diverse programe de schimb cultural, dar cu scopul unei migrații circulare, respectiv să aplice cunoștințele dobândite din diverse țări acasă. Să contacteze diaspora intelectuală, cu scopul de

a colabora și de a contribui la dezvoltarea economică, culturală, politică, socială a Republicii Moldova.

Bibliografie

GRIGORAȘ, E. *The Academic Mobility of Students in Republic of Moldova*

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Mobilitatea%20academica%20a%20studentilor%20din%20RM.pdf

ANTONOV, V. , GAMANJI, T., CRUC. O. *Exodul de Creiere: Provocări, Consecințe, Căi de Acțiune*, nr3. IDIS „Viitorul” Chișinău 2010.

Migrația inteligenței: fenomenul "brain-drain" în interiorul Uniunii Europene

http://www.academia.edu/24592897/Migra%C8%9Bia_inteligen%C8%9Bei_fenomenul_brain-drain_%C3%AEn_interiorul_Uniunii_Europene

Comisia Europeană; http://ec.europa.eu/education/initiatives_ro

https://europa.eu/european-union/topics/education-training-youth_ro

<https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/marie-sklodowska-curie-actions>

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova :

<http://www.mfa.gov.md/studii-statele-ue/>

<http://mecc.gov.md/ro/content/atentia-institutiilor-de-invatamant-universitar-si-studentilor-aplicanti-ai-programul-ceepus>

Site-ul oficial al Biroului de Relații cu Diaspora: www.brd.gov.md